Nynäshamns kommun, Ankomstdatum: 2024-10-09 Ärendenummer: KS/2024/0317/007-1

Styrning och utveckling av utbildning

Nynäshamns kommun

Oktober 2024

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Michael Wissén

Viktor Prytz, certifierad kommunal revisor

pwc

Revisionsrapport

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nynäshamns kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning. Vi bedömer vidare att detta sker med en inte helt tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet “Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor”.

Revisionsfrågor	Bedömning	
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?	Ja	
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?	Ja	
Har nämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?	Delvis	
Har nämnden systematiskt och kontinuerligt följt upp utbildningen?	Delvis	
Har nämnden säkerställt att adekvata åtgärder vidtas vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att fördjupade analyser genomförs på såväl skolenhetsnivå som huvudmannanivå rörande orsaker till de stora skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov.
- Säkerställ att adekvata åtgärder genomförs utifrån resultatet av de fördjupade analyserna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	**1**
Inledning	**3**
Bakgrund	**3**
Syfte och revisionsfrågor	**4**
Revisionskriterier	**4**
Avgränsning	**4**
Metod	**4**
Granskningsresultat	**6**
Måluppfyllelse avseende kunskaper	6
Systematiskt kvalitetsarbete i grundskolan	**7**
lakttagelser	**7**
Bedömning	**10**
Bedömning	**10**
Planering av utbildning	**11**
lakttagelser	**11**
Bedömning	**14**
Uppföljning av utbildning	14
lakttagelser	14
Bedömning	15
Åtgärder vid brister	15
lakttagelser	15
Bedömning	16
Samlad bedömning	**17**
Rekommendationer	**17**
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	**18**

Inledning

Bakgrund

Skollagen är tydlig med att skolan ska vara likvärdig och att alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Av Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2023 framgår att Skolverket ser allvarligt på att kunskapsskillnaderna mellan barn och elever och skolor ökar liksom den pedagogiska segregationen. Detta sker trots flertalet satsningar de senaste decennierna. Huvudmännen får allt mer skilda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag och elever i olika delar av landet erbjuds i dag inte en utbildning av likvärdig kvalitet. Det är tydligt att huvudmän och skolor inte förmår att kompensera för elevers skilda förutsättningar. Mer behöver göras för att stärka alla elevers möjlighet till goda kunskaper.

Förutsättningarna för likvärdig skola skiljer sig åt inom skolor och mellan skolor avseende tillgång till personella resurser (till exempel behöriga lärare och elevhälsa), arbete/insatser för trygghet och studiero, arbete/insatser för stöd och stimulans samt arbete/insatser för att främja skolnärvaro.

Huvudmannen ska kontinuerligt och långsiktigt arbeta för att utveckla och förbättra utbildningen i förskolan, grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. Detta ska ske inom ramen för ett systematiskt kvalitetsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ske på enhetsnivå och huvudmannanivå.

Skolinspektionens årsrapport för år 2022 visar att ansvaret för skolans utveckling av undervisningen ofta läggs på rektor och att många huvudmän behöver ta ett mer aktivt ansvar för att ge skolorna rätt förutsättningar. Skolinspektionen konstaterar att nio av tio granskade huvudmän behöver utveckla analysen av verksamheternas resultat och behov för att kunna vidta träffsäkra åtgärder. Huvudmännen har vidare utmaningar i att kombinera och genomföra den statliga och kommunala styrningen inom ramen för kravet på systematiskt kvalitetsarbete (Skollagen) och de kommunala styrmodellerna (Kommunallagen).

Det varierar mellan kommunerna var riskerna och utmaningarna är som störst.

Revisorerna har noterat att det är en relativt låg lärartäthet i grundskolan samt att det är en relativt låg andel personal med pedagogisk högskoleexamen. I kommunen är det relativt stora skillnader mellan de åtta kommunala grundskolorna vad gäller andel personal med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. Lärares kompetens är en viktig grund för en likvärdig bedömning och betygsättning.

Med hänsyn till risk och väsentlighet har kommunens revisorer därför bedömt det angeläget att göra en granskning av barn- och utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?
2. Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?
3. Har nämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?
4. Har nämnden systematiskt och kontinuerligt följt upp utbildningen?
5. Har nämnden säkerställt att adekvata åtgärder vidtas vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Revisionsfråga 1 och 2 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet.

Revisionsfråga 3, 4 och 5 utgör grund för bedömning av intern kontroll.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- 6 kap. 6 § Kommunallagen
- 3 kap. 14 och 16 §§, 10 kap. 15-20 20 a§§ skollagen (betygssättning)
- 6 kap. 5 och 7 §§, 9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen (betygssättning och kunskapskrav)
- Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet
- Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning

För revisionsfråga 1: 4 kap. 3 § Skollagen
För revisionsfråga 2 och 3: 4 kap. 3-6 §§ Skollagen
För revisionsfråga 4: 4 kap. 3 § Skollagen
För revisionsfråga 5: 4 kap. 3, 7 §§ Skollagen

Avgränsning

Granskningen avser betyg och bedömning inom grundskolan.

Granskningen avser i huvudsak år 2024.

Metod

- Sammanställning av statistik avseende
    - elevers kunskapsresultat
    - förutsättningar för verksamhetens genomförande på huvudmanna- och skolenhetsnivå

- Dokumentgranskning av styrande och stödjande dokument samt dokumenterade uppföljningar för systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå och enhetsnivå (urval av tre enheter), till exempel verksamhetsplaner och kvalitetsrapporter.
- Intervjuer med förvaltningschef, kvalitetsutvecklare, skolchef för grundskola, kvalitetscontroller och grundskolerektorer på utvalda skolor. Totalt två intervjuer.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten. Rapporten är kvalitetssäkrad i enlighet med PwC:s interna riktlinjer.

Granskningsresultat

Måluppfyllelse avseende kunskaper

Då granskningen fokuserar på systematiskt kvalitetsarbete med fokus på området betyg och bedömning vill vi inledningsvis ge en övergripande bild av måluppfyllelsen avseende kunskaper i grundskolan. Nedan redovisas statistik gällande meritvärde, behörighet till yrkesprogram, andel elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen och andel som fått högre slutbetyg än provbetyg i nationella proven för årskurs 9. (Källa: Kolada) I löptext anges de preliminära uppgifterna för år 2024.

Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)

	2020	2021	2022	2023
Nynäshamn	229,6	225,4	214,0	223,0
Riket	225,9	226,8	224,2	223,6

För år 2023 så var resultatet för Nynäshamn drygt sju procentenheter bättre än det förväntade värdet utifrån kommunens socioekonomiska förutsättningar. Det preliminära meritvärdet för 2024 uppgår till 220,9 enligt den preliminära kvalitetsrapporten för 2023/2024.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

	2020	2021	2022	2023
Nynäshamn	83,0	85,5	87,6	86,3
Riket	84,0	84,6	83,3	83,7

För år 2023 så var resultatet för Nynäshamn knappt åtta procentenheter bättre än det förväntade värdet utifrån kommunens socioekonomiska förutsättningar. För år 2024 är den preliminära behörigheten 91,5 % enligt den preliminära kvalitetsrapporten för 2023/2024.

Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)

	2020	2021	2022	2023
Nynäshamn	70,8	71,0	70,4	74,1
Riket	73,9	74,0	71,9	71,1

För år 2023 så var resultatet för Nynäshamn åtta procentenheter bättre än det förväntade värdet utifrån kommunens socioekonomiska förutsättningar.

Elever i åk 9 som fått ett högre betyg än provbetyg för ämnesprov, andel %

	2022			
Ämne	SV	SVA	MA	EN
Nynäshamn	45,4	56,0	50,5	27,5
Riket	36,5	36,6	35,6	10,4

	2023			
Ämne	SV	SVA	MA	EN
Nynäshamn	40,0	23,8	53,8	24,8
Riket	29,3	29,1	25,1	9,6

Nynäshamns kommun redovisar relativt stora avvikelser mellan betyg och provbetyg på nationella prov, med undantag för SVA (Svenska som andraspråk) år 2023. Avseende exempelvis Matematik år 2023 är kommunen bland de fem kommuner i riket som har den största avvikelsen i form av att eleverna får högre betyg än vad provbetyget på nationella provet motsvarar.

Systematiskt kvalitetsarbete i grundskolan

Revisionsfråga 1: Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Revisionsfråga 2: Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Granskningen fokuserar på systematiskt kvalitetsarbete inom området betyg och bedömning. Vi har i detta avsnitt fokuserat på den samlade generella strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet och dokumentationen av detta. Hur planering, uppföljning och åtgärder genomförs för området betyg och bedömning redovisas i kommande avsnitt. Vi har valt denna uppdelning för att inte behöva upprepa information flera gånger.

Iakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen erhållit *Beskrivning av kvalitetsorganisationen och det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen i Nynäshamns kommun* (upprättat 2024). I dokumentet beskrivs strukturer, metoder och systematik som används för att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet. Vidare beskrivs barn- och utbildningsförvaltningens syn på kvalitet och systematiskt kvalitetsarbete, styrning och organisation samt processer för genomförande, uppföljning och analys.

I dokumentet framgår att det till exempel att huvudmannens roll är att planera, följa upp och utveckla utbildningen inom hela organisationen. Medan det är rektors ansvar att planera, följa upp och utveckla utbildningen på den enhet som rektor ansvarar över.

I erhållen dokumentation samt intervjuer framkommer att förvaltningen har ett stort fokus på det systematiska kvalitetsarbetet, att detta har utvecklats de senaste åren och att förändring i styrningen skett de senaste åren. Förvaltningen har också sett över organisationen för att stärka arbetet. Sedan januari 2024 är grundskoleavdelningen organiserad i en drifts-, utvecklings- och kvalitetsorganisation.

Barn- och utbildningsförvaltningen har en strategisk ledningsgrupp (BUL) som leder arbetet med uppföljning och analys av huvudmannens ansvar gällande systematiskt kvalitetsarbete. BUL ansvarar för att utarbeta en strategi för uppdraget samt rutiner och aktiviteter för verksamhetsutveckling och systematiskt kvalitetsarbete. Ledningsgruppen utgörs av förvaltningschef, skolchefer, avdelningschef för kvalitet- och utveckling samt chef för central elevhälsa.

Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från en gemensam plattform, med syfte att öka likvärdigheten. Plattformen bygger på Skolverkets analysmodeller. SKA-arbetet organiseras i kvalitetsorganisationen och bygger på två processer; Nulägesanalys och Kvalitetsdialoger. Nulägesanalysen syftar till att höja måluppfyllelsen och stärka likvärdigheten. Genom att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla undervisningen skapas gemensam kunskap om vad som leder till framgång i arbetet. Nulägesanalysen sker på enhetsnivå för att sedan bli en del av det gemensamma arbetet för alla grundskolor.

Vi har i dokumentation från förvaltningen fått del av en illustration över nulägesmodellen. Grunden i modellen kommer från Skolverket.

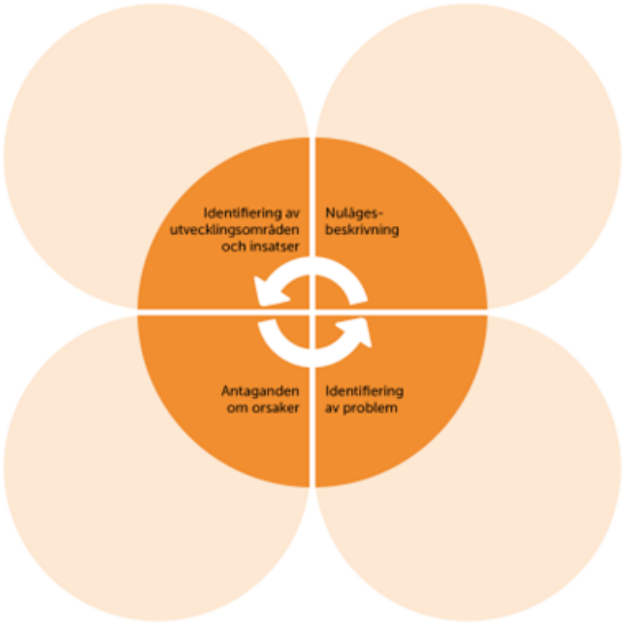

Bild 1: Illustration över nulägesmodellen

I *Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan 2024* framgår att det systematiska kvalitetsarbete är inkluderat i nämndens plan för intern kontroll. De kontrollmoment som anges är:

- Inom samtliga skolformer finns plan för hur det löpande arbetet och arbetet med måluppfyllelsen följs upp
- Enheterna och avdelningarna följer de gemensamma formerna för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Analysen i respektive avdelnings kvalitetsrapport utgör grund för utvecklingsarbete inom förvaltningen.

Detta ska enligt internkontrollplanen återrapporteras till nämnden i samband med Tertialrapport 3, dvs verksamhetsberättelsen. Motsvarande kontrollmoment fanns även för år 2023 och i *Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsberättelse för 2023* rapporterades att en välutvecklad systematik finns och efterlevs.

Sedan år 2023 finns det en styrkedja med verksamhetsplaner enligt nedan:

- Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan, helår
- Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsplan, helår
- Verksamhetsplan, avdelning (exempelvis grundskola), läsår
- Verksamhetsplan, skolenhet, läsår

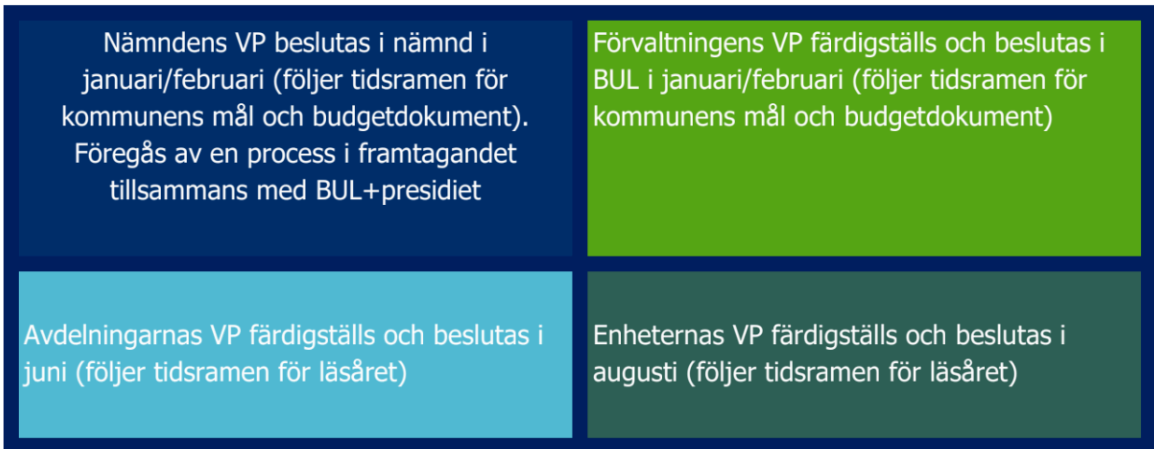

Bild 2: Tidsplan för verksamhetsplansarbetet

Vid intervju med förvaltningsledningen framkommer att det innan år 2023 inte fanns någon verksamhetsplan för förvaltningen eller avdelningar utan nämndens verksamhetsplan styrde direkt till enhetsnivån. Det pågår nu även ett utvecklingsarbete med att ta fram verksamhetsplaner på arbetslagsnivå.

Verksamhetsplanerna inom förvaltningen har en gemensam struktur och utgår från innehållet i nämndens verksamhetsplan. Verksamhetsplanerna omfattar såväl organisation och förutsättningar, vision, värdegrund och mål, nuläge samt utveckling.

Detta medför att förvaltningens verksamhetsplaner också redovisar uppföljning av föregående års/läsårs verksamhetsplaner.

Uppföljning av verksamhetsplanerna dokumenteras i kommunens systemstöd vid tertialuppföljning 1 (januari-april), tertialuppföljning 2 (januari-augusti) samt vid verksamhetsberättelse för helåret. Både organisationens avdelningar och enheter rapporterar då resultat gentemot indikatorer och kommenterar de aktiviteter som genomförts vid dessa tre uppföljningstillfällen. Förvaltningen ansvarar för upprättande av tertialrapporterna och dessa beslutas formellt i barn- och utbildningsnämnden.

Utöver uppföljningen som redovisats ovan finns det även kvalitetsrapporter på avdelningsnivå. Se mer under revisionsfråga 3.

Inom grundskolan genomförs systematiskt minst tre kvalitetsdialoger med fokus på uppföljning avverksamhetsplanen. Medverkar gör verksamheternas ledningsgrupper och andra nyckelpersoner som rektor väljer (till exempel pedagogistor/elevhälsa/studie- och yrkesvägledare/förstelärare) samt skolchef. Innehållet i varje kvalitetsdialog är planerat i förväg utifrån verksamhetsplanen. För grundskolans del handlar kvalitetsdialogerna i stort om:

- resultatuppföljning, betyg och bedömning
- arbetet med trygghet och studiero
- närvarostatistik
- uppföljning av aktiviteter i verksamhetsplanen

Bedömning
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?

Ja.

Nämnden har bland annat genom sin internkontrollplan tydliggjort vikten av ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och följer även upp att detta fungerar på såväl enhetsnivå som avdelnings- och förvaltningsnivå. Därtill har förvaltningen skapat goda förutsättningar genom en gemensam struktur för det systematiska kvalitetsarbetet och för verksamhetsplanernas utformning.

Bedömning
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?

Ja.

Nämnden har bland annat genom sin internkontrollplan tydliggjort vikten av ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och följer även upp att detta fungerar på såväl enhetsnivå som avdelnings- och förvaltningsnivå. Därtill har förvaltningen skapat goda förutsättningar genom en gemensam struktur för det systematiska kvalitetsarbetet och

för verksamhetsplanernas utformning. Utöver verksamhetsplanerna får nämnden även på huvudmannanivå del av kvalitetsrapporter för grundskolan.

Det är positivt att förvaltningen på ett strukturerat sätt arbetar med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

Planering av utbildning

Revisionsfråga 3: Har nämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

Granskningen fokuserar på systematiskt kvalitetsarbete inom området betyg och bedömning. Detta avsnitt fokuserar därför på hur planering av utbildningen skett gällande just området betyg och bedömning.

Iakttagelser

Som tidigare redovisats planeras utbildningen på flera nivåer i styrkedjan i form av verksamhetsplaner.

Av *Verksamhetsplan 2024 Barn- och utbildningsnämnden* framgår kommunens övergripande mål och de nämndmål som kommunfullmäktige fastställt för barn- och utbildningsnämnden. Två av nämndmålen har bäring på granskningsområdet:

- Elever når höga kunskapsresultat
- Elever möter en skola av god kvalitet anpassad efter alla elevers förutsättningar

Som nämndaktiviteter för dessa mål lyfts “Arbetet med att följa upp och utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete fortsätter” samt “Arbetet med att utveckla kvalitet i undervisningen, trygghet och arbetsro fortsätter”. I dokumentet beskrivs vidare att detta sker genom att det under läsåret 2024/2025 genomförs nulägesanalyser på alla kommunala grundskolor. Dessa blir till underlag för förvaltningens och enheternas verksamhetsplanering. Resultatdialoger med skolornas ledningsgrupper och elevhälsa arrangeras utifrån årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet. Särskilt fokus ligger på arbetet med höjda studieresultat, elevernas upplevelse av trygghet, arbetsro och inflytande samt att säkerställa skolnärvaro.

Förvaltningens planering

I *Verksamhetsplan 2024 Barn- och utbildningsförvaltningen* framgår en nulägesanalys som ligger till grund för planeringen av kommande år. Analysen innefattar yttre faktorer som exempelvis ny lagstiftning samt inre faktorer som framkommit av det löpande kvalitetsarbetet.

I verksamhetsplanen framgår att tidigare insatser för en mer likvärdig utbildning har givit utdelning som syns i statistiken för andelen elever med fullständiga betyg. Det redovisas också för att måluppfyllelsen varierar mellan enheterna och att likvärdigheten brister.

Förvaltningen har tagit fram fem strategier för att arbeta med förvaltningens övergripande mål. Strategierna är:

- Systematiskt kvalitetsarbete

- Ledning och styrning
- Kvalitet i undervisningen
- Värdegrund
- Hållbarhet

Till strategierna redovisas utvecklingsmål och aktiviteter. Inom området betyg och bedömning noterar vi utvecklingsområdet “Öka kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetet och skapa en likvärdig verktygslåda för kvalitetsarbetet i grundskolan” och aktiviteten “Avdelningarna förskola, grundskola och kultur-och fritid tar fram gemensamma utvecklingsområden som stärker kvaliteten i undervisningen. Exempelvis; Bedömningsstöd.“

Avdelningens planering

Vi har tagit del av ett utkast till *Verksamhetsplan 2024/2025 avdelning grundskola.* I dokumentet framgår att resultat från föregående läsår gällande betyg och nationella prov kommer att presenteras under hösten 2024 samt att verksamhetsplanen kommer att uppdateras med detta. Detta gör att analysen samt de aktiviteter som omnämns i verksamhetsplanen beskrivs som ett pågående arbete. I utkastet anges bland annat att kvalitetsdialogerna kommer ha fortsatt fokus på måluppfyllelse men med ett mer riktat fokus på meritvärde och betyg i alla ämnen. Det finns även ett fortsatt behov av att utveckla arbetet med sambedömning av nationella prov och det viktiga kollegiala arbetet inom och mellan skolenheter.

I intervju bekräftas att verksamhetsplanen ska vara ett levande dokument där planering och uppföljning av insatser görs kontinuerligt över året.

Av *Kvalitetsrapport för grundskolan läsår 2022/2023, gällande kunskapsresultat och resultat för trygghet och studiero* framgår mycket statistik över elevernas kunskapsresultat. Här redovisas också relationen mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9 för läsåret 2022/2023. Statistiken visar att andelen elever som får högre slutbetyg jämfört med provbetyget är högre än såväl riket som kommunala huvudmäns snitt. Störst är avvikelsen i matematik där 53,8 % av årskurs 9-eleverna har fått ett högre slutbetyg jämfört med provbetyget. För riket var snittet 25,1%.

I kvalitetsrapporten framgår även följande information under rubriken Utvecklingsområden och insatser:

> “Vi behöver fortsatt arbeta med betyg och betygssättning för att arbeta för likvärdig bedömning. Likaså kommer vi öka förståelsen för att använda hela betygsskalan vid betygsättning. Detta kommer att ske via sambedömning såväl på skol- som kommunnivå. Under läsåret 2021/22 genomfördes utbildning för samtliga lärare kopplat till de nya kurs- och läroplanerna ledda av skolforskaren tillika utbildningsrådet Pernilla Lundgren. Detta arbete ska fortsätta och fördjupas såväl läsåret 2022/2023, som läsåret 2023/2024. För att sprida kunskap, goda exempel och metoder till varandra, samplanerar och sambedömer lärarna på ämneskonferenser regelbundet och utbyter erfarenheter i det vardagliga arbetet.

Rektorerna kommer att ha betyg och bedömning som fokusområden i skolornas fortsatta arbete. Förstelärarna driver arbetet framåt med stöd av rektorerna. Framförallt så kommer fokus läggas på att analysera förhållandet mellan resultat på nationella prov och ämnesbetyg, i syfte att möta den idag stora differensen. Insatserna följs upp vid kvalitetsdialogerna med skolchef samt vid studiedagar och skolkonferenser."

Enheternas planering

Vi har tagit del av *Verksamhetsplaner för läsåret 2023/2024 samt läsåret 2024/2025* från tre utvalda skolor. Verksamhetsplanerna följer samma struktur som övriga verksamhetsplaner. I en jämförelse mellan verksamhetsplanerna för läsåren 2023/2024 och 2024/2025 framgår att planen för innevarande läsår är mer utförlig och omfattande.

Samtliga enheter rapporterar i verksamhetsplanerna en stor diskrepans mellan betygen på nationella prov och slutbetygen under föregående läsår. Skolornas analyser av detta är att stödinsatser för elever sätts in under vårterminen som gör att betygen ökar efter nationella prov. Aktiviteter kopplade till detta är att se över bedömnings- och betygsättningsrutiner samt att stödinsatser sätt in tidigare. I verksamhetsplanerna framgår det att kommunen sjösatt ett system för resultatuppföljning, men att det startade för sent under föregående läsår. Den nya systematiken beskrivs som framgångsrik som resulterade i ökat stöd till elever som i sin tur resulterade i höjd måluppfyllelse i slutet av vårterminen.

Rektorerna är överens om att de har en stor utmaning i att stödinsatser sätts in för sent under ett läsår och att det finns stora avvikelser mellan nationella prov och slutbetygen. Verksamhetsplanerna betonar därför vikten av att arbeta vidare med betyg och bedömning under kommande läsår.

I övrigt noterar vi att en av enheterna saknade underlag för att slutligt analysera korrelationen mellan nationella prov och slutbetyg då en grupp elever i årskurs 9 saknades i stödsystemet.

Vid intervjuer med rektorerna framgår att förstelärarna inte har haft en drivande roll i arbetet med betyg och bedömning. Vidare beskrivs att sambedömning skett framförallt på respektive skolenhet i ämneskonferenser men även att det funnits tider avsatta på kommunövergripande nivå. På kommunövergripande nivå har det endast varit sambedömning för ämnen som haft nationella prov. Det är inte obligatoriskt för lärare att delta i sambedömningen. Rektorerna uppger att det kan behövas en bättre styrning för den kommungemensamma sambedömningen.

Vidare framkommer att fördjupade analyser behöver göras på skolnivå för att förstå vad som är orsak till de stora avvikelserna mellan betyg och provbetyg på nationella provet. I planeringen inför hösten 2024 har tider avsatts för diskussioner kring bedömning där även ej betygssättande lärare ska delta.

Bedömning

Har nämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?

Delvis.

Det finns en strukturerad planering av verksamheten genom verksamhetsplaner för såväl nämnd, förvaltning, avdelning samt skolenhet. Planeringen innehåller förutsättningar för verksamheten samt har en koppling till verksamhetens resultat.

De stora avvikelserna som finns mellan betyg och provbetyg på nationella prov kvarstår mellan åren och vi anser att de insatser som genomförs inte är helt i nivå med det som presenterats som kommande planerade åtgärder i såväl kvalitetsrapporter som verksamhetsplaner. Exempelvis avseende att förstelärare driver arbetet och att analyserna ska fördjupas för att förstå vad som är orsaken till de stora avvikelserna. Vi har inte kunnat identifiera någon fördjupad dokumenterad analys av orsaker till de stora avvikelserna.

Uppföljning av utbildning

Revisionsfråga 4: Har nämnden systematiskt och kontinuerligt följt upp utbildningen?

Iakttagelser

Vi har erhållit ett *årshjul gällande Barn- och utbildningsnämnden för 2024* (registrerat 2024-01-24). Av denna framgår vilka ärenden som ska behandlas av nämnden vid vilket mötet. Vi kan av årshjulet utläsa rapportering i form av tertialrapporter i maj, september och februari (helårsrapport). Nämnden erhåller även information om betygsresultaten för årskurs 9 i oktober, för årskurs 6 i november samt resultatet från medarbetarenkäten i november.

Nämnden har i samband med sammanträden olika fördjupningar. I februari 2024 var det en fördjupning om grundskolans verksamhetsutveckling med koppling mot likvärdighet, betygsättning och bedömning. I oktober 2024 presenteras kvalitetsrapport, betyg, trygghet och studiero (den som vi fått del av en preliminär version av).

Därtill genomförs kvalitetsdialoger samt verksamhetsbesök av förvaltningsledningen.

I *Preliminär Kvalitetsrapport Kunskap, trygghet och studiero läsåret 2023/2024* redovisas att andelen elever behöriga till yrkesprogram har ökat och är på den högsta nivån sedan det nya betygssystemet infördes 2011. Meritvärdet förväntas sjunka något under år 2024. Den offentliga statistiken avseende kunskapsresultat vt 2024 är inte publicerad än varför uppgifterna är preliminära och hämtade från kommunens eget system. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit något.

Det finns ännu inga officiella uppgifter avseende jämförelse slutbetyg och provbetyg på nationella prov för läsåret 2023/2024. Resultat för läsåret 2022/2023 redovisas i rapporten. Kunskapsresultaten i årskurs 9 visar högre resultat jämfört med resultaten från de nationella proven i engelska, matematik och svenska. Även svenska som andraspråk visar ett högre betygsresultat. I likhet med riket syns en större andel elever som får högre betyg, särskilt i matematik och svenska, jämfört med provbetyget.

Rapporten kommer att uppdateras när offentlig statistik finns tillgänglig. Läsåret 2023/2024 påbörjades arbetet med likvärdig resultatuppföljning på individ-, enhet- och kommunnivå. Arbetet är initierat på skolorna och kommer att fortsätta på skolledningsnivå under hela läsåret. I rapporten redovisas att fokus ligger på tidiga insatser genom analys och systematik. Fokus behöver ligga redan på de yngre åldrarna och inte bara årskurs 9. Hösten 2023 påbörjades ett utvecklingsarbete av kvalitetsdialogerna där nu ett riktat fokus ligger på tidiga insatser och att systematiskt följa kunskapsresultaten med betyg från årskurs 6.

Vi kan i bilagan till verksamhetsplanen för nämnden 2024 för intern kontroll se att nämnden följer upp det systematiska kvalitetsarbetet. I den interna kontrollen ska det säkerställas att det i samtliga skolformer finns planer, att de gemensamma formerna för arbetet följs och att det finns en analys som ligger till grund för utvecklingsarbetet inom förvaltningen. Vi noterar även att nämnden ämnar att kartlägga hur många av tjänster som tillsätts av obehöriga lärare i jämförelse med antalet tjänster som utlysts av enheten.

Vid intervju framkommer att strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet är relativt ny och att utveckling fortfarande pågår. Uppföljningen sker framförallt genom verksamhetsplaner, kvalitetsrapporter samt annan löpande information till nämnden.

Bedömning

Har nämnden systematiskt och kontinuerligt följt upp utbildningen?

Delvis

Det finns en väl strukturerad process för uppföljning av verksamheten samt tydliggjort när nämnden ska få information om vad. Vi anser att nämnden får del av informativa underlag. När det gäller betyg och bedömning kan vi konstatera att det saknas en djupare analys gällande orsakerna till de stora skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov. Utifrån att denna analys saknas bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Åtgärder vid brister

Revisionsfråga 5: Har nämnden säkerställt att adekvata åtgärder vidtas vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Iakttagelser

Av såväl verksamhetsplaner som kvalitetsrapporter för åren 2023, 2024 samt läsåren 2022/2023 och 2023/2024 framgår att det finns brister i likvärdighet avseende betyg och bedömning. Dessa är redan redovisade i rapporten.

Vi har i granskningen identifierat bland annat följande åtgärder inom området betyg och bedömning:

- Huvudmannen (förvaltningsledningen) genomför under läsåret 2024/2025 nulägesanalyser i samtliga grundskolor. Dessa blir till underlag för förvaltningens och

enheternas verksamhetsplanering. Resultatdialoger med skolornas ledningsgrupper och elevhälsa arrangeras utifrån årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet. Särskilt fokus ligger på arbetet med höjda studieresultat, elevernas upplevelse av trygghet, arbetsro och inflytande samt att säkerställa skolnärvaro.

- Förvaltningen kommer att förändra organiseringen av förstelärare så att det även kommer finnas centralt på förvaltningen.
- I Skolenheternas verksamhetsplaner lyfts behov av att arbeta mer med sambedömning och att analysera resultaten lokalt på varje skolenhet.
- I intervju med rektorer framförs att tidigare stödinsatser behövs för att ge eleverna bättre förutsättningar till en god måluppfyllelse samt att rutiner behöver ses över gällande bedömning och betygssättning..
- I intervju med förvaltningsledning lyfts behovet av att analys också sker gemensamt i rektorsgruppen för att skapa ett gemensamt ansvar för frågan.

Bedömning

Har nämnden säkerställt att adekvata åtgärder vidtas vid brister som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet?

Delvis.

Det framgår av den dokumentation vi tagit del av och de intervjuer vi genomfört att området betyg och bedömning är i fokus och att olika åtgärder genomförs och planeras att genomföras. Vi anser att det finns en risk för att avsaknaden av en djupare analys av orsakerna till de stora avvikelserna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov riskerar att medför att de åtgärder som genomförs inte är de mest adekvata. Mot bakgrund av detta bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nynäshamns kommun genomfört en granskning av styrning och utveckling av utbildning. Granskningens syfte är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende betyg och bedömning. Vi bedömer vidare att detta sker med en inte helt tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att fördjupade analyser genomförs på såväl skolenhetsnivå som huvudmannanivå rörande orsaker till de stora skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov.
- Säkerställ att adekvata åtgärder genomförs utifrån resultatet av de fördjupade analyserna.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå?	**Ja** Nämnden har bland annat genom sin internkontrollplan tydliggjort vikten av ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och följer även upp att detta fungerar på såväl enhetsnivå som avdelnings- och förvaltningsnivå. Därtill har förvaltningen skapat goda förutsättningar genom en gemensam struktur för det systematiska kvalitetsarbetet och för verksamhetsplanernas utformning.	
Har nämnden säkerställt att det finns en ändamålsenlig dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå?	**Ja** Nämnden har bland annat genom sin internkontrollplan tydliggjort vikten av ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete och följer även upp att detta fungerar på såväl enhetsnivå som avdelnings- och förvaltningsnivå. Därtill har förvaltningen skapat goda förutsättningar genom en gemensam struktur för det systematiska kvalitetsarbetet och för verksamhetsplanernas utformning. Utöver verksamhetsplanerna får nämnden även på huvudmannanivå del av kvalitetsrapporter för grundskolan. Det är positivt att förvaltningen på ett strukturerat sätt arbetar med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.	

Har nämnden systematiskt och kontinuerligt planerat utbildningen?	**Delvis** Det finns en strukturerad planering av verksamheten genom verksamhetsplaner för såväl nämnd, förvaltning, avdelning samt skolenhet. Planeringen innehåller förutsättningar för verksamheten samt har en koppling till verksamhetens resultat. De stora avvikelserna som finns mellan betyg och provbetyg på nationella prov kvarstår mellan åren och vi anser att de insatser som genomförs inte är helt i nivå med det som presenterats som kommande planerade åtgärder i såväl kvalitetsrapporter som verksamhetsplaner. Vi har inte kunnat identifiera någon fördjupad dokumenterad analys av orsaker till de stora avvikelserna.	
Har nämnden systematiskt och kontinuerligt följt upp utbildningen?	**Delvis** Det finns en väl strukturerad process för uppföljning av verksamheten samt tydliggjort när nämnden ska få information om vad. Vi anser att nämnden får del av informativa underlag. När det gäller betyg och bedömning kan vi konstatera att det saknas en djupare analys gällande orsakerna till de stora skillnaderna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov. Utifrån att denna analys saknas bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.	

Har nämnden säkerställt att adekvata åtgärder vidtas vid brister som har identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet?	**Delvis** Det framgår av den dokumentation vi tagit del av och de intervjuer vi genomfört att området betyg och bedömning är i fokus och att olika åtgärder genomförs och planeras att genomföras. Vi anser att det finns en risk för att avsaknaden av en djupare analys av orsakerna till de stora avvikelserna mellan slutbetyg och provbetyg på nationella prov riskerar att medför att de åtgärder som genomförs inte är de mest adekvata.	

2024-10-08

Marie Lindblad

Projektledare

Carin Hultgren

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Nynäshamns kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-02-13. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.